

למשפטים, בהיותה מחוסרת כל מעצורים וקניימיה של בני־תרבות, צירפה את משפ־סיה לפרקים והוציאה ספר. אין ספק שלילא בעלבכי אף קראה ספרים. היא קראה, ו"הושפעה" מג'ויס, קפקא, בקט, קאמי וכו' — מכולם במידה שווה. "השפעתם" של המודרניים, האולטרה־מודרניים והסופר־מודרניים שבסופרי אירופה נתערבה עם השפעתם הישרה של סרטי־קולנוע מתוצרת מצרים ורומנים זעירים וזעירים פחות. בנפ־שה המסוכסכת של הלכניסית הצעירה לב־שו כל ההשפעות צורה מוזרה ביותר. נוסף על כל אלה נראה כי גב' בעלבכי לא ניחנה ביפי הגוף והריהי מקנאה בנשים האחרות, מתעבת את הגברים, ומטפחת בעצמה דמיונות ואשליות שהנה הם שואפים כולם לאגוס אותה. דרך הטבעית של נערות מסוגה — לימוד הגהלת משק־בית ופנייה לשדכן — נחסמה לפניה בעטי יומרותיו של אביה. תחת זאת היא מבקרת באוניברסיטה אף כי אין היא מבינה חצי־דבר מהנלמד שם, יושבת בכת־קפה, עורכת "סצינות" להוריה המסכנים וכותבת ספרים בהם היא מנסה לשכנע את עצמה ואת זולתה כי יש לה "עולם רוחני עשיר", וכדי להיות מעניינת היא מכבירה דברי־הבל על חיוניותם של רהיטים ומטאמור־פוזות של חפצים ואנשים, ההופכים משום־מה סימני־שאלה בצבעים שונים. "הריני בעלת תבונה ואינטליגנציה מספקת כדי קריאת כתבי שקספיר, או להבין את סבך הבעיות סביב ארץ־ישראל, קשמיר או אל־זיריה", אומרת גב' בעלבכי, המאמינה אמר־נה שלמה בדברי עצמה. "אך מוכרחה אני לפרוץ את חומת הזילול בי... וכן מוכרחה אני להיאזר בסבלנות כדי לקלוט את ההר־צאות באוניברסיטה".

נפש מסכנה? כאילו אין זו אלא שאלת סבלנות בלבד...

לאסונה של הגב' בעלבכי אסרו עליה הוריה לפרסם את ספרה, לא בגלל טוב־טעמים אלא מטעמים שבמסורת. על כן התמרדה הסופרת ופירסמה את הספר — הרי לכם צעד של גבורה והתרסה... לשמע סיפור־

כושם ולבנים השונאים אלה את אלה שגאה עיוורת. בעיירה זו נפגשים לרגע של חיים המישה אנשים בודדים, שוהים זמן מה זה במחיצתו של זה בלי להיפתח זה כלפי זה, ולאחר גילגולי־חיים טראגיים ומר־תו הטראגי של אחד מהם הם נפרדים.

תחושת הפאטאליות מלווה את הספר מרא־שיתו ועד סופו, וזוהי פאטאליות הנובעת מהניגוד בין טבעו הבודד של האדם לבין הצורך שלו באהבה ובידידות.

הספר פותח באקורד חזק. הפרק הראשון הוא עז־הרושם שבכל פרקי הספר והוא עומד כשלמות בפני עצמה. ההמשך מפתיע בשינוי גוֹגו ונעימתו. מכאן והלאה אין זו חטיבה אחת שלמה כי אם ספר שסוע ומפורק כאותם חיים שהוא מתאר. במקומות רבים הוא קרוב לשירה יותר מאשר לפרוזה רג־לה. דרך הסיפור הלירית, המוזה והמקור־ית, משאירה בקורא רושם עז.

פ. י.

אני אחיה

אחרי שאתה מתגבר על השעמום שנוסף "אני אחיה" ומצליח לקרוא בו עד הסוף המר; אחרי שאתה משתחרר מגירוי בלור־טות ההומור־הלא־מעודן־ביותר שמעורר בכ־גיחוכו — אתה נוכח לדעת שהנך עומד בפני תופעה שהיא עצובה יותר משהיא מגוחכת, תופעה שעם כל היותה חסרת ענין ספרותי יש בה ענין סוציאלי, תרבותי ואנושי.

זהו סיפורו של העורב שניסה ללמוד להלך חילוץ של יונים. את שאיפתו לא השיג, אלא שמתוך המאמץ שכה כיצד מהלכים עורבים ואיבד את כושר ההילוך. זהו סיפורו של נערה בת־עשירים, אשר בתוקף עשרו של אביה ויומרותיו נאלצה לבקר בבית־הספר ובאוניברסיטה. בהם הצליחה ללמוד את המלאכה של צירוף המלים

* קארסון מק־קארלס: צייד בודד הוא הלב; עברית: יעל מדיני; עם עובד / ספריה לעם, 1961; 284 עמ'.

„תופעת יעל דייך“ אינה יחידה אצלנו. יעל היא נציגתן של עלמות רבות, מהן שפות-בות ומהן שאינן כותבות.

דרכן של שתי גערות-לבאנט אלו — גב' בעלבכי וגב' דייך — אל זקורי הפירסום והתהילה אף היא אינה נעדרת ענין: הביי קוש להן בשוק האירופי הוא רב מאד. הקהל המערבי עייף משפע האינטלקטואלים והפסב-דראינטלקטואלים. הקהל המערבי רוצה עכשיו בתום לא-מהוקצע, בכנות הנוגעת ללב, בווידיים הרוטטים של גערה רכה... הקהל המערבי המזדקן רוצה בלוליטה. ואם לוליטה זו באה מן המזרח, הרי יש עמה קסם נוסף של הצצה לעולם זר ומפתה. והיצר הטוב אף הוא בא על סיפוקו: המזרח המתעורר וגשיו המשתחררות יש בהם קסם לא רק אקוטי אלא גם מהפכני...

ד. ג.

מעשה זה נתעורר בי הכבוד למסורת המזרח, שאסרה על גשים לפרסם ספרים.

לנו בישראל יש ענין-מה בספר זה. לילא בעלבכי אינה אלא דוגמה קיצונית לבנות-לבאנט אחרות מסוגה: חסרות-דעת, נועזות ויומניות, חסרות מעצורים ושרשים תרברי-תיים. אם נבדוק וננתח את המניעים הנפשיים; את השנאה הפאתולוגית להורים, לסביבה הקרובה ולגברים; את הנחיתות והמיגא-לומניה; את הריקנות התרבותית והרוח-נית; את החקיינות; את החוש לסנסציה; את השגעון-לכתיבה — גראפומניה בלע"ז — ללא שום צידוק אובייקטיבי, תעלה בזכרונו עלמה אחרת מבנות המקום, הקרובה אולי לגב' בעלבכי מפל הבחינות האמורות.

* לילא בעלבכי: אני אחיה; תרגום: יהושע חלמיש; הוצאת „דשא“, 1961; 211 עמ'.

אריה

אריה-חברה לבעוח בע"מ

משרד ראשי:
תל-אביב, דה נחלת בנימין 52, טל. 62893.64163

י.ת. טוקטלי ובניו
בע"מ

בעוח-סימון-השקעות
30 שנות נסיון לשירות

מזכרים כלליים לישראל טל:

- THE HOME INSURANCE CO. - NEW YORK
- Cies D'ASSURANCES GENERALES, CONTRE L'INCENDIE ET EXPLOSIONS & SUR LA VIE - PARIS
- LA MARITIME, Cie D'ASSURANCES - PARIS